

मूलेसमीपे विभज्यमाना अंगमोटनादीनिकुर्वाणा निषेवमाणा सूचीवदभ्यंतरं प्रविशन्ती विवृतं तु संताने इति धातुः ॥ १६ ॥ १७ ॥ कायदेहं पीड्य आलिङ्गनेन निपीड्य अपदेशं ललं ॥ १८ ॥ भावेन अभिप्रायेण ॥ १९ ॥ प्रवेष्टितः व्याप्तः ॥ २० ॥ २१ ॥ कल्प्यन्ते सिद्धाः क्रियन्ते निर्णिकं प्रक्षालितं सवत्साकृता दोहनायेति शेषः ॥ २२ ॥ २३ ॥ इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे एकादशाधि

साकंदुकेनारमतास्य मूले विभज्यमाना फलितालतेव ॥ गात्रैश्च गात्राणि निषेवमाणा समाश्लिषच्चासकृदृश्यशृंगं ॥ १६ ॥ सर्जानशोकांस्तिलकांश्च वक्षान्सु पुष्पितानवनाम्यावभज्य ॥ विलज्जमानेव मदाभिभूता प्रलोभयामास सुतं महर्षेः ॥ १७ ॥ अथ र्श्यशृंगं विकृतं समीक्ष्य पुनः पुनः पीड्य च कायमस्य ॥ अवेक्ष्य माणाशनकैर्जगाम रुत्वाग्निहोत्रस्य तदापदेशं ॥ १८ ॥ तस्यांगतायां मदनेन मत्तो विचेतनश्चाभवदृश्यशृंगः ॥ तामेव भावेन गतेन शून्ये विनिःश्वसन्नार्तरूपो बभूव ॥ १९ ॥ ततो मुहूर्त्ताद्वरिपिंगलाक्षः प्रवेष्टितो रोमभिरानखाग्रात् ॥ स्वाध्यायवान्वृत्तसमाधियुक्तो विभांडकः काश्यपः प्रादुरासीत् ॥ २० ॥ सोपश्यदासीनमुपेत्य पुत्रं ध्यायन्तमेकं विपरीतचित्तं ॥ विनिःश्वसन्तं मुदुरुर्ध्वदृष्टिं विभांडकः पुत्रमुवाच दीनं ॥ २१ ॥ न कल्प्यन्ते समिधः किन्नुतातकश्चिद्भुतं चाग्निहोत्रं त्वयाद्य ॥ सुनिर्णिकं सुक्लुवं होमधेनुः कच्चित्सवत्साद्यकृता त्वयाच ॥ २२ ॥ न वै यथा पूर्वमिवासि पुत्रा चिंता परश्चासि विचेतनश्च ॥ दीनोति मात्रं त्वमिहाद्य किंतु पृच्छामित्वांक इहायागतो भूत् ॥ २३ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि तीर्थयात्रापर्वणि लोमश तीर्थयात्रायां ऋश्यशृंगोपाख्याने एकादशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ १११ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ऋश्यशृंग उवाच इहागतो जटिलो ब्रह्मचारी न वै द्रस्वो नातिदीर्घो मनस्वी ॥ सुवर्णवर्णः कमलायताक्षः स्वतः सुराणामिव शोभमानः ॥ १ ॥ समृद्धरूपः सवितेव दीप्तः सुश्लक्ष्णकृष्णाक्षिरतीव गौरः ॥ नीलाः प्रसन्नाश्च जटाः सुगंधाहिरण्यरज्जुग्रथिताः सुदीर्घाः ॥ २ ॥ आधाररूपा पुनरस्य कंठे विभ्राजते विद्युदिवांतरिक्षे ॥ द्वौ चास्य पिंडावधरेण कंठादजातरोमौ सुमनोहरौ च ॥ ३ ॥ विलग्नमध्यश्च सनाभिदेशे कटिश्च तस्यातिकृतप्रमाणा ॥ तथास्य चीरांतरतः प्रभाति हिरण्यमीमेखलामेयथेयं ॥ ४ ॥ अन्यच्च तस्याद्भुतदर्शनीयं विकूजितं पादयोः संप्रभाति ॥ पाण्योश्च तद्वत्स्वनवन्निबद्धौ कलापकावक्षमालायथेयं ॥ ५ ॥ विचेष्टमानस्य च तस्य तानि कूजन्ति हंसाः सरसीव मत्ताः ॥ चीराणितस्याद्भुतदर्शनानि नेमानि तद्वन्मम रूपवन्ति ॥ ६ ॥

कशततमोऽध्यायः ॥ १११ ॥

॥ ७३ ॥

॥ ७३ ॥

॥ ७३ ॥

इहागत इति स्वतएवनालंकारादिना ॥ १ ॥ २ ॥ आधाररूपा आलवालसदृशी कंठाभरणविशेषः आधारश्चाधिकरणेप्यालवालंबुधारणे इति विश्वः ॥ ३ ॥ विलग्न इवेति कशत्वं लक्ष्यते अतिकृतप्रमाणा अतिकृशा ॥ ४ ॥ कलापकौ भूषणविशेषौ स्वार्थकः कलापः संहते बर्हेतूणीरे भूषणे हरे इति विश्वः कंकणावित्यर्थः ॥ ५ ॥ ६ ॥